
Dánský expert: Rozdělovat univerzity na výzkumné a vyučovací je příšernost

Dánský expert: Rozdělovat univerzity na výzkumné a vyučovací je příšernost

iHNed.cz

Autor/ři: Martin Benda

"Pokud chce mít Česko smysluplnou strategii ve vzdělávání a vědě, jak ji může mít s tolika školami a ústavů?" ptá se šéf vědeckého inkubátoru dánské Univerzity v Aalborgu Jørn Kristiansen.

Dánsko považují čeští reformátoři vysokého školství za jeden z nejlepších příkladů k následování. Obdivují jednoduchou strukturu tamějšího vysokého školství i vědy, mezioborovost i celkové podmínky akademické práce. I proto tento týden dánská ambasáda, české ministerstvo školství a ČVUT uspořádalo dvoudenní česko-dánské fórum o propojení univerzit s byznysem.

Ne všechna východiska české reformy VŠ, jak je definuje tzv. Bílá kniha, byla ale přítomnými dánskými experty potvrzena. Šéf vědeckého inkubátoru Aalborgské univerzity (AAU) Jørn Kristiansen v rozhovoru pro iHNed.cz na příklad odmítá myšlenku dělení univerzit na výzkumné a vyučovací. Varuje taky před státem diktovaným omezením pěstovaných vědeckých oborů. Doporučuje naopak snížit počet vysokých škol.

V roce 2003 Dánsko výrazně změnilo svůj vysokoškolský systém. Vysokým školám na příklad zavedlo správní rady, kde většinu tvoří externí členové a namísto dosavadní akademické rady volí rektora. Jaký vliv to mělo na AAU?

Naše univerzita je teprve 25 let stará, takže příliš ne. Díky podnikatelům v radě však cítíme větší důraz na podnikatelskou přenositelnost vědeckých výsledků. A to je dobře.

Fungovala by ta spolupráce ale bez správní rady?

U těch nových škol tolik nechyběly, ale potřebovaly je hlavně staré klasické univerzity, tedy Aarhus a Kodaň.

České ministerstvo školství chce rozdělit vysoké školy na dva nebo tři typy; výzkumné a učící a odlišně je taky financovat. Je to rozumné?

Ne. Je zásadní, aby učení a věda byly v sepětí, hlavně díky tomu máme vynikající studenty. Rozdělit ty dvě věci by bylo příšerné. V Dánsku tohle zavádět rozhodně nebudeme.

Vzdělávací strategie s tolika jednotkami? Těžko

V Dánsku se v posledních pár let sloučilo 12 univerzit na dnešních osm. U nás máme 28 veřejných či státních škol, ještě více máme soukromých. Jak důležité je snížení počtu vysokoškolských institucí?

Méně jednotek se – alespoň z pohledu státu - jednodušeji řídí. Z hlediska regionálního rozvoje je ale důležité, aby v každém kraji – v Dánsku jich máme pět – byla jedna univerzita. V milionové Kodani jich je pak trochu víc.

Ale pokud má mít Česká republika nějakou smysluplnou strategii ve vzdělávání a vědě, jak ji může mít s tolika aktéry? Všechny ty jednotky přeci bojují o zázemí, studenty a hlavně vědce. A těch je přeci ve státě omezeně.

Rektor ČVUT Václav Havlíček na konferenci poprosil ministryni školství Kopicovou, aby stát stanovil oborové priority státu a omezit tak počet směrů, které se v Česku pěstují. Měl by to stát skutečně udělat?

Je důležité se soustředit na několik málo oblastí, ale neměl by to stanovit stát. Jak by to taky mohl udělat? Spíš by to měla určit globální konkurence, přirozený proces. Ale taky je třeba pamatovat na to, že 60 % Čechů pracuje ve středně malých firmách a musíte je rozvíjet všechny. Nelze spoléhat jen na špičkové kontrakty s velkými obry jako McDonalds nebo americkým námořnictvem.

Pokud by to měla rozhodnout vláda, tak ten premiér musí být mladý. Za deset let, kdyby se ukázalo že ty obory určil špatně, tak ho bude třeba zastřelit.